

1 TIMOTÉO

Tujkénú Timotéo éllevu Páávoru cáátúnuháámi

Duurúvaju

¹ Oo Páávoru o íjcyáábekée Mépájtyetétsoobe Píívyéébe picyóó Jetsocríjtodítýú íjcyáné uwááboju úwááboobéré o péhíjcyaki. ² Aabe íhyaami díéllevu ó caatúnú ópée o úwáábóneri Píívyéébeke u cáhcújtsónéllii ávyeta tájtsiménédú uke o íjtsúcunúúbé Timotéo éllevu. Aane ihdyu óvíi meke íídaatsóllédú íjcyamútsí Máavyéjuube Jetsocríjtoma uke píaabó íbúwajíí u íjcyaki.

Átééréne uwáábotu Páávoru téíbúwajtsóne

³⁻⁴ Muuráhjáa Matsedóóniá iinújivvu o péébe uke ó neíñú Éépetsóvú u cóéváne tétsii átéérénehjí íhdé múnáaúvúu ícyahíjcyanehjí úwáábohíjcyámeke u bóíjcyu dítye teene iúwaabójúcoótuki. Muurá bañúháñé ténéhjiríyé meíjcyame tsá meméénúityuró Píívyéébé tsíjtyeke ímiáájuvu mewáájácútsóíñévú meke níwaavéne.

⁵ Áánéllii uke o née diityéké u úwáábo ííne íjtsaméi ííbuúneri íjcyájúcootúmé tsaímíyé Píívyéébeke icyáhíjtsóne iwájýjcatsí muhdú ímiááné mewájýcatsíhdyu. ⁶ Ehdu íjcyaiyótsihvu tsaate íínetú diityéké píáábóítyúnéhjiríyé ityáhíjcatsíñe tsá tehdu íjcyatúne. ⁷ Aame muurá imíllerá Píívyéébé taúhbájú uwáábojte íjcyane.

Árónáa tsá ditye wáájacutú ínéllihyéhjáa ímichi meke ténevu dibye ájcune. Úwáábohíjcyámé íevenéré iwáájacutúne.

⁸ Muurá ínéllihyéhjáa meke dibye ténevu ájcune mewáájacúhajchíí tehdújuco teéne. ⁹ Tsá teene taúhbaju tsaímíyé íjcyámé wáábyuta íjcyatúne. Muurá ihdyu meúwaabóné cáhcújtsotúmé ímítyunéhjí méénuhíjcyámé wáábyuta teéne. Píívyéébeke ávyejúúletúmé dsíjívétso múnáa, cáánímuke, tsíjímuke, dsíjívétsohíjcyámé wáábyuta teéne. ¹⁰ Áhdure íhdícyáméhjíma idyómácójcatsíñe, tsamééré wajpíímú walléémú dómácócatsíhíjcyámé wáábyuta teéne. Míamúnáadívú náhjihénuhíjcyáme, állíu múnáa, pánehjídú imyéénúityúné íhjúvahíjcyáme, ímiá uwááboju íllure éhdíivállehíjcyáme, éhdúmé wáábyuta teéne. ¹¹ Áané uwááboju muurá íñe ímiáájú pajtyéteju úwááboobéré ó pehíjcyá Píívyéébe oke níwaavéne.

Páávoró duurúvá Píívyéébe dííbyedi ídáátsovéne

¹² Áanéllíi mítyane ó téhdujtsó Máavyéjuube Jetsocríjtoke ávyetáa múhdurá o nééróóbeke oke ténevu ípícyóóbeke dibye tsípátsohíjcyánéllíihye. ¹³ Dííbyedíi o úúhívaténe dííbyé cahcújtsó múnáadi o ícúbáhrahíjcyáróóbeke oke ténevu pícyoóbe. Árónáacáa ihdyu táwaajácútubáané ehdu ó dáríívemeíhíjcyá dííbyekéikyé o wáájacútúnéllíihye. Áróóbedíi ihdyu Píívyéébe óhdi ídáátsovéhi. ¹⁴ Aabe oke mítyane píáábóneri íñe Críjtoke o

cáhcújsóóbedívú o cátsípáávéne botsíi pamévakéré ó wajyúhi.

15 Áánéllii ó ijjácunúhijcyá pámeere dííbyeke cáhcújsóóyóneri. Muuráhjáa ímíááné mewájjyuri tsaabe ííñjívú ímityúmé mejjcyámeke ípájtyetétsoki. Aanéhjáa muurá oo pámé ehníínevúré ávyetá imítyuúbe. 16 Áróóbedíi óhdi Píívyéébe ídáátsóvéne oke ímíjpyetétso muhdú pámeere ímityúmé íjcyáromeke iwájyune tajtyéeveri iúújétsoki. Áánetu méwaajácu pámeere ímityúmé íjcyarómé Críjtoker icyáhcújsócooca újcuíñé mújjyú ídsíjívéjúcóóítyúne bóhi. 17 Áánéllii metsu Píívyéébe apáábyéré íjcyabe mújjyú muhdú íjcyáítyuube pane wáájacúúbeke maávyéjútsohíjcyá maájtyúmítúróóbeke. Ehdu teéne.

18 Ahdícyane Llihú Timotéoj, imíchi díícyáne íhnáhóóróné pañe ímíñeúvú tsaííbuwáre díícyáne dúwááboco Píívyéébe ihjyúvúu uke o níwaavéné muhdúhjáa ménahbémú dííbyere túkévéjtsóneri úhdityu néhijcyádu. 19 Muurá tsaate ímí íjcyáiyóné wáájacújúcoorómé tehdu íjjcyane íímíllehíjcyátúné nájcaúvú ílluréjuco tútáváávehíjcyáne. Ááne ílluréjuco Críjtodi ditye úhívatéhíjcyáne. 20 Tehdúu Himenéomútsí Arejáadorómá dáríívémeíñéllii díityétsikye ó íhvejtsó Naavéné hójtsí pañevú dityétsí iwáájacu Píívyéébeke múhdurá idyáíívehíjcyáne.

2

Muhdú Píívyéébema meíhjuváne

1 Aane uke o nées pámeere míamúnáá hallúvú Píivýéébeke piáábó ámuha métáúmeihíjcyá panévá hallúvúré téhdújtsomé. 2 Múu táúmeihíjcyá múhdumé méiñújí avyéjute íjcyámé hallúvú Píivýéébe diityéké piáábónej péévé ímí ditye meke ityúkévétso tsaímíyé dííbyema meíjcyame maávyejúúlléjcatsíki. 3 Ehdu meíjcyane ímí íjtsúcunúúbé Mepájtyetétsoobe Píivýéébeé. 4 Muurá imíllebe pámeere míamúnáa dííbyé uwááboju icyáhcuíjtsóne pájtyeténe. 5 Muurá tsáápiye Píivýéébe íjcyáhi. Áábemáa ímí meíjcyaiñé téhdure tsáápiye mééma ímíbajchó Jetsocríjtó míamúnáájpidívú íípívyéévéenema. 6 Muuráhjáa wájyúmeítyuubéré dsíjivé pámeere míamúnáa ipájtyeté Píivýéébé dííbyeke néene éévé úújetétsihvu. 7 Áané uwáábojúu jodíómú íjcyátúrómeke úwááboobéré o péhíjcyá oke díbye pícyoobe íñe ó úwáábohíjcyá teene mecáhcuíjtsómé mepájtyeténe. Ehdu íñe uke ó nehíjcyá ímiáánéjuco íjcyane Jetsocríjtó cahcújtsó múnáajpi o íjcyanéllíhye.

8 Áanéllíi uke o nées pahúllevaré íjcyané cahcújtsó múnáa ímiááméré íjcyáne íñevú táhjájcatsítyúmé tsaímíyé Píivýéébema íhhyúvahíjcyá íhyójtsine cáámevu íhbúcúnema. 9 Aane walléémú waajácutábaré ímíbájkímyeíyáhi. Tsá ditye mítyane áhdómeíjyahíjvú íújcámeíñe páhduváre íhñíwaúúné idyáíívéne ícyáávéítyuró téhdure mítyane áhdómeíñé icyáávevu. 10 Píivýéébedívúré íhvéjtsámeíñe díbye ímilléduré íjcyáiyóme.

11 Aame dííbyé uwááboju iávyejúúlléne cúúvéhulléré lleebúcunúiyáhi. 12 Tsá muurá walle úwáábóityuróne. Áhdure tsá dille wájpikye ityáhjálléne dííbyeke túkévéjtsóityuróne. Áánéllii o néé walléemú cúúvéhulléré ijcyá pihcyáávé pañe. 13 Muuráhjáa Píívyéébe tujkénú Adáake ípívyéjtsóné boone Éébáke ípívyéjtsóhi. Ehdu néénéllii tsá walle wájpí túkévéjtsolle íjcyáityuróne. 14 Tsáháa muurá Adáa Naavenedívú állítsámeityúne. Muuráhjáa ihdyu Éébáre iállítsámeiñéllii ímityúné meenúhi. 15 Ehdu néénéllii muurá walle itsímáváneri ícúbáhrámeihijcyáhi. Árólleke ihdyu Píívyéébe pájtyetétsoó dííbyeke icyáhcújtsóne dille ímiáálléré íjcyáhajchíjyu.

3

Muhdú cahcújtso múnáa uwáábojte íjcyane

1 Áánetu cahcújtso múnáa uwáábojte tsaate íjcyane ímílléhajchíí tehjújuco ímiá wákimyéí íjcyane ditye ímilléne. 2 Áronáa ihdyu téené wákimyéí méénume íínetú néétsámeityúmé panévaturé ímiááméré íjcyáne úwáábóiyáhi. Aame tsáápíllekére táábáváiyáhi. Áhdure tsaímíyé íaahíve múnáake waatsúcúpétsohíjcyáiyóme. 3 Aame tsá líiyícyávéityuróne. Tsá ditye tsaatémá úhbájcatsíityuróne. Tsá mítyane ídsíídsíváiyóneri ditye íjyácunúityuróne. Ímiááméré íjcyáne píáábóiyá pamévakéré íídaatsóllénema. 4 Áhdure piivyéteiyómé méwámyuma ítsíimeke

ímíñeúvú ityúkëvejtsóné ditye ímiááméré ijcyáne pamévakéré iáveyjúulleki. ⁵ Muurá ítsíimeke ityúkëvejtsóné píivyetétúmé tsá Píivyéébé cahcújtso múnáake túkëvejtsóityuróne. ⁶ Áhdure botsíi béhnére cáhcujtsómé tsá uwáábojte ijcyáityuróne. Muurá béhmérei ijcyame tsáijyu múúne íllure imítýájkímeyéñeri tútávájtsámeiyá muhdúhjáa Naavéné tútávájtsámeidyu. ⁷ Áhdure panévatúré ímiááméré ijcyáiyá cahcújtso múnaa ijcyáturómé diityéké iáveyjúulleki. Áijyu tsá íñej téeverí Naavéné diityéké ícyánejcúvú lííucúityuróne.

Muhdú túkevjtsojte ijcyane

⁸ Téhdure idyé túkevjtsojte ímiááméré ijcyáiyá pame diityéké iáveyjúulleki. Tsá ditye állíúúityuróne. Áhdure tsá ditye lííyícyávéityuróne. Tsá ditye átéréénéhjí hallúvú dsíidsíváityuróne. ⁹ Tsá ditye íínetú néétsámeíityuróne. Aame íñe mecáhcújtsonéjcú ímíñeúvú waajácúiyáhi. ¹⁰⁻¹³ Áánéllii múu tujkénú diityéké tsáneeri waajácullé ímí ditye méénúhajchíi botsíi diityéké tééné wákimyéivu ipícyoóki. Aame tsáápíllekére táábáváiyáhi. Téhdure píivyetéiyómé méwamyuma ítsíimeke ímíñeúvú ityúkëvejtsóne. Áhdure méwamyu panévatúré ímiááméré ijcyáiyá ditye diityéké iáveyjúulleki. Tsá ditye állíúúnújcatsíityuróne. Ehdu muurá tsáímíyé tééné wákimyéi múnaa ijcyámeke pame avyéjuulléhi. Aame ihdyu Jetsocriytoke icyáhcújtsóné uwááboju éhnííñevu íínerí núhnévetúmé úwaabóhi.

Muhdú néjijto meúraavyéne

14-15 Aane lléváhréjuco uke o ááhívetéiñe. Áronáa ihdyu tsáijyu múúne íícúí o péétúnéllii íñe uke apáhajchíí ó nehíjcyá muhdú Píívyéébeéjté íjcyame dííbyé uwááboju íhvéjtsotúme úráávvehíjcyámema u íjcyaiñe. ¹⁶ Muurá íñe meúráávvehíjcyajíjtó ímiááne íhtsutúné íjcyánéllii íllu nééneé:

Píívyéébeé méhdivu bóhówaavé míamúnáájpidívú ípívyéévéneema. Aabée ímiáábé íjcyane Íapíícho bóhówátsohíjcyáhi. Áábekée níjkyéji múnaa íícúvehíjcyáábé uwááboju pámehdíyé tsújaavéné cáhcujtsóme. Átsihdyúu tsiíñe peebe íavyéjuvu níjkyejívu.

Ehdu muurá nééneé.

4

Píívyéébeke icyáhcujsóné tsaate íhvétsoíñe

¹ Aane Píívyéébe Íapííchoj tééveri meke boohówáwu nehíjcyá páneere tsíhdyuréjuco cápáyóóvéíñe ihde nihñéétsihvuré tsaate dííbyeke icyáhcujsoróné íhvéjtsóne naavéneéjté átéréenéhjí úwaabóneréjuco úráávyeíñe. ² Aame ílluréjuco mújtaíñe eene íjtsaméiúvú wáájácúmeítyúme pánehjídú ímiáámeúvúdú úwáábohíjcyané icyáhcujsónema.

³ Muurá téeméjtéjuco úwáábohíjcyané metáábávájcatsíñe ímityúné íjcyane. Áhdure tsáneetsa majchóháñe ímityúné íjcyane nehíjcyáme. Áronáacáa muurá Píívyéébe páneere majcho ípívyejtsó dííbyé cahcújtso múnaa meíjcyame téene tájpi meíjcyané hallúvú dííbyeke metéhdútsohíjcyaki. ⁴⁻⁵ Muuráhjáa

páneere tsaímíyé ípívyéjtssoóbe. Áánéllii tééne tájpi meícyahíjcyánéhjitu tsáneetsa tsá múhdurá meíjtsúcunúityuróne. Muurá panévare dííbyedívú ímí néénéllii ténehji méóóvéiyá dííbyeke téhdújtsomére.

Muhdú uwáábojte íjcyane

⁶ Ehdu íñe uke o úwaabóné ménahbémuke ímí u úwáábóhajchíí ímiáané Jetsocríjtó wákimyéi múnáajpi ú íjcyaaáhi. Aabe dííbyedítyú íjcyané uwááboju u cáhcujtsóné ímí u úráávvyéhajchíí éhniíñevu ímí ú íjcyaaáhi.

⁷ Áánéllii éhniíñevu ténejcúrí pííñuméi ímíñeúvú u wáájácuki. Tsá múu íícúvetú átéréenéhjí íhdityuré újycune tsaate úúbállehíjcyánéhjiri. ⁸ Muurá íínetú meke píáábóityúnéllii meíhnaáho méjpi mépiiñúhi. Áané éhniíñevu muurá panévaturé meke píaabóné Píívyéébé icyánéjcuri mepííñúmeíñe. Muurá meke píaabóné ííñújí hallúrí meíjcyánetu. Téhdure meke píáábóné dííbyema tsaímíyējuco meíjcyáiñetu.

⁹ Ehdu íñe uke o néé ímiáané íjcyane. Aane ihdyu óví pámeere cáhcujtsóhi. ¹⁰ Muurá méwaajácú ííne ímíjyaú tsaímíyé Mepájtyetétsoobe Píívyéébema meíjcyaiñe dííbyeke mecáhcujtsóme. Áánéllii muurá nehniwu méhdityu míamúnaa íhnyúvahíjcyámé panévaríyé meícúbáhrámeiyóné pañe téené wákimyéi méméénuhíjcyáhi.

¹¹ Aane páneere íñe uke o nehíjcyanéhjí óví ú úwaabóhi. ¹² Áronáa ihdyu uke tsíménéélledímyé ováhtsaré u íjcyáábeke. Áánéllii uke o néé cahcújtso múnáake u úújétso muhdú múúne

ímiáábé Críjtó cahcújtso múnáajpi íjcyadu u íjcyáneri, u úwáábóneri, pamévakéré u wájýúneri, panévatúré ímiáábé u íjcyáneri. ¹³ Áámema íñe ílle o íjcyané hajchótá Píívyéébé waajácuháámí déhvéne dúwáábohíjcyá tsápíjtsoobére. ¹⁴ Aabe ihdyu ímíñeúvú méénuhíjcyá Píívyéébé uke ájcúné waajácuri ñná u méénune u píívyeténe. Muuráhjáa dííbyere túkévéjtsóneri cahcújtso múnáá túkévéjtsojte dííhýallúvú íhyójtsine ipícyóóne dííbyeke píáábó táúmeíñé tujkéveri téénevu uke ájcuúbe.

¹⁵ Ááné wákimyéí ihdyu ímíñeúvú méénuhíjcyá pámeere iwáájácu ténejcu ímí u úraavyéne. ¹⁶ Áánéllíi uke o néé u úwáábohíjcyánéjcutu panévatúré ímíñeúvú u téhmémeíñe tsaímíyé ténejcu u úráávyeki. Ehdu u íjcyáhajchíí ámuha tsaméhjí mépájtyéteé múhdumé díuúwáábó illéébone cáhcújtsómema.

5

Muhdú cahcújtso múnáama meíjcyane

¹ Aabe múu kéémeke díícyáánidyu íjtsúcunúne ímíñeúvú chooco túkévejsóhi. Tsá múu uhbádúré túkévéjtsotúne. Áhdure ováhtsámuke díñahbémúdú díjtsúcunúne ímíñeúvú túkévéjtsó. ² Kéémélleke díítsííjudu díjtsúcunúne ímíñeúvú túkévéjtsó. Bádsíjcake díñaallémúdú díjtsúcunúne ímíñeúvú túkévéjtsó ímityúné diityédítýú íjtsámeítyuubére.

³ Téhdure pííbájujteké píáábó tééne tájpi dítye íjcyáíñetu. ⁴ Áánetu íítsíímema íaachímuma íjcyámeke óví diityéré píaabó cáánímutsíi diityéké

píivýétsóne áhdódú íivane. Ehdu néene Píivýéébe ímí ijtsúcunúhi. ⁵ Áánetu ímiááné iye íjcyáné piibájyulle óví Píivýéébedívú icyátsípáávéne paíjyuvaré piáábó táúmeíhijcyá dibye díilleke ipiááboki. ⁶ Áánetu ímillédú íjcyáné piibájyulle ímityúné méénuhíjcyálleke tsá múu piáábotúne. ⁷ Íllu íñe uke o néhíjcyanéhjí páneere duwáábó cahcújtso múnáake ditye íinetú íñéétsámeityuki. ⁸ Muurá tsaate ihyájkímuke íñahbéjteke ipiáábóiyóné ímíllétúmé tsá ímiá cahcújtso múnaa íjcyatúne. Ímityúmé diitye cáhcújtsótúmé ehniíñevu.

⁹⁻¹⁰ Téénéllí mepiáábohíjcyá píibájyujte walléemudityú tsúúca 60 pijcyábájuco íjcyame ímiááméré íjcyánetu bóhówaúcunúmeke, tsáápiikyéree tájívameke, tsaímíyée ítsíimeke píivýétsómeke, íaahíve múnáake tsaímíyé wáátsúcuíhíjcyámeke, cahcújtso múnáake piáábohíjcyámeke, tsaatéké kímóhcó nénehji pájtyémeke piáábohíjcyámeke, ímiáánéré méénuhíjcyámeke. Ehdu ícyahíjcyáné piibájyujtékéré múu piáabóhi.

¹¹ Áánetu badsíjcáíchóméhjíúvú néené piibájyujtéké mepiáábodí tsáijyu múúne bañúháñé ámuha mepiáábohíjcyánáa tsiíñe ityájívane tútávaavémé Crijtóke icyáhíjcyánetu. ¹² Aame téeneri ityútávaávéhajhíí íhyallúvúré ímityúné meenú téené déjúcotu iwágóóóveíñé ípyée íñehdu íjcyátúnéllíhíye. ¹³ Muurá téeméjté jááháñeri pehíjcyá tsíjyaturéjuco óvéhe múnaa

íjcyame. Aame tsíjtyedi íhjuúvaméré pehíjcyá átéréenéhjí úbálléjcatsímyére. ¹⁴ Áánéllii o nées dítye ityájíváne itsíímávámeke tsaímíyé ityéhme múha díityédítýú iná íhjuúvátuki. ¹⁵ Muurá tehdu néené piibájujtedítýú tsaatésáhjí Críjtoke icyáhcujsóné ííhvéjtsóne Naavénekéréjuco úraavyéne.

¹⁶ Áhdícyane ámuha cahcújtso múnáadítýú ámuha hájkímú piibájujte íjcyáhajchíí múu iíye píaabó tsíjtyedívú tájpityúme. Áánetu íhyájkímuma íjcyátúmeke múu pámeere cahcújtso múnaa píaabóhi.

¹⁷ Áhdure múu túkevjtsojtémá uwáábojtéké avyéjuulléhi. ¹⁸ Muurá Píívyéébé waajácúháámitu nééneé: “Tríígó tátsoújcori íjcyáábeke ócájikye tsá múu tsíeménevu íhju wátájcotú díbye imájchótuki.” Áhdure nééneé: “Wákímyéi múnáajpi íwákímyéi áhdó uj cúhi.” Ehdu nééne Píívyéébé waajácúháámitu.

¹⁹ Téhdure uke o nées tsaapi cahcújtso múnáá túkevjtsoobe tsáijyu múhdurá íjcyane tsáápiíye dííbyé hallúvú úúbálléhajchíí tsá múu íícúvetúne. Áánetu ihdyu míityétsíuba pápihchúúmeváuba úúbálléhajchíí múu íícuvéhi.

²⁰ Múu pámeere cahcújtso múnáá hómíj piínévú íhnáhóónécoba úwaabó ímityúné imyéénuhíjcyané íhvejtsópityúmeke tsíjtye téeneri íñúhnévéne tehdu ííjcyátuki.

²¹ Aane íñe Píívyéébeé, Ávyéjuube Jetsocríjto, níjkyéji múnaa, íjcyámé hómíj piínévú uke o níwaavéné tsáma ímíñeúvú dúwáábohíjcyá múhdí núhnévétuubére. ²² Árónáa ihdyu tsá múu tsaatéké

peecútéré méménutú cahcújtso múnáá túkevjtsojte ditye ijcyaki. Muurá peecútéré tsáijyu ímityúmé ijcyámeke u méménúhajchíí tsaate uke ijtsúcunúiyá téhdure ímityuube u íjcyane. Áánéllii uke o nées panévá ímityunéhjitu u téhmémeíki.

²³ Áánetu eene díhbáu uke ávyéneri u chémehíjcyánéllii uke o nées áyánéwu bíínójpácyotu u ádo uke tene ipíááboki. Tsá múu tsanééré nújpacyo ádotúne.

²⁴ Muurá tsaate ímityúné méénune tsá téévetú diityémái tene ímíbájchómeityúrónáaaca. Áhdure tsíñehji wáájácúratúné íjcyaróné páneere ímíbájchómeícyooca bóhówááveéhi. ²⁵ Muurá ímiánéhji meméénuhíjcyané tsá téévetúne. Áhdure tsíñehji wáájácúratúné íjcyaróné bóhówááveéhi.

6

¹ Áánéllii múu tsaaté hójtsí pañe íjcyame ímíñeúvú diityéké panévaturé avyéjuullé ímityúné Píívyéébedítyú múha íihjyúvátu muha meúwáábohíjcyánetu. ² Áhdícyane tsaaté avyéjujte cahcújtso múnáa íjcyáhajchíí múu avyéjuulléhi. Tsá ditye cahcújtso múnáa íjcyánéllii ávyejúúletúmé íjcyáítyuróne. Awáá tsame íjcyame múu ímíñeúvú píáábójcatsíhi. Muurá cahcújtso múnáa meíjcyame mewájyújcatsíñe tsaímíyé mépíáábójcatsíiyáhi. Ehdu íñe uke o nehíjcyanéhjí dúwáábohíjcyá.

Píívyéébeke meúraavyéne

³ Muurá Máavyéjuube Jetsocríjtó uwááboju ímiáájú meúraavyéné tsíjijtoríyējuco tsaate úwáábohíjcyáne. ⁴ Ehdu úwáábohíjcyámé

atéréejte ijcyame íinéubará wáájácúturómé illure téeneri imítýájkímýeíki. Áámé ííbúwari muurá tsaanééré atérééné íjtsaméi ijcyame táhjácatsíhijcyá ténéhjiri. Áámedítýú ímichi dóhéjúúvehíjcyané ímítýunéhjí íjcyane nó míutááva, úhbajcátsi, áábojcátsi, tútávátsojcátsi. ⁵ Aame ímiáájú wáájácútmé méénúcatsíhijcyá íjtsaméi wáájácúmeítýúme. Aame itsúcunúhijcyá tééné hallúvú medsíídsíva meúwáábohíjcyané Píívyéébé uwááboju. Tsá múu ehdu néémedívú náhbévatúne. ⁶ Muurá ihdyu íñe méhdi íjcyadúnéwúuma tsíñéhjiri íjtsameítýúmé tsaímíyé Píívyéébeke meúráávyejíjtó meúraavýémé nihñéétsihvúré ííné imíjyaú méíjcyááhi. ⁷ Tsáháa muurá ehnémá ííñujívú metsíímávámeítýúne. Áhdure medsíjívécooca tsá íiná metsájtyetúne. ⁸ Áánéllii múu téene tájpijyuco memájchoma méwajyámuma, méíjcyane, ímí íjtsúcunú tehjújuco. ⁹ Muurá éhnííñevúré íéhnéváíyóneri tsúúráméíhijcyámé tsá áábúcutú panévá umúúpi. Aame éhnííñevu ídsíídsíva atéréenéhjí wákímýeíhijcyámé illuréjuco tútávaavémé tééné níjcaúvú wágóóóveéhi. ¹⁰ Muurá medsíídsívaíyóneríyé méíjyácunúhíjcyánetu ímichi tsááne panévare ímítýúne. Muurá tsaate Píívyéébeke cáhcujtsójúcoorómé téeneríyé íjyácunúhijcyámé illuréjuco teene íhvejtsóne. Aame ídátso íjcyáhi.

Tsaímíyé mecáhcujsóne

11 Áánetu ihdyu tsúúca Píívyéébeéjpi u íjcyaaabe tsá múu téeneri íícúvetúne. Ímiáábéré díícyáne ímíñeévú dííbyeke mecáhcújtsojító duráávye. Ááne pamévakéré wajyu. Aabe panévare ímítyunéhjí uke pátyehíjcyáronéhjí ímiáábéré díícyáne daabúcu híjcyá. Tsá múu ‘mityáhmítýá’ néétune.

12 Aabe ímíchi díícyáne íñevú táhjátsámeítyuubéré ímíñeévú Máavyéjuube Jetsocríjtoke cahcújtso múijyú medsíjivéjúcúóítyúne bóhí u újcuki. Muuráhjáa téenélii Píívyéébe uke ujcúhi. Áábeke ímí u cáhcujtsóné tsúúca mítýame waajácúhi.

13-14 Ahdícyane ícyooca dííbye tájpi páneere íjcyaaabe Píívyéébe húmíj pínévuu, éhnée Póótsio Píráátó úmíwávú íhtsútuube íjcyane úúbállémeíbyé Jetsocríjtó húmíj pínévuu, íjcyane uke o nées íñe muhdú uke o néhíjcyádú u úwáábohíjcyá íñetú néétsámeítyuubéré múijyú tsiíñe díbye tsááíñevújuco.

15 Muurá Píívyéébe páñétúejpi íhtsútujte ávyéjajte íjcyároméhjí avyéjuube íjcyaaabe Críjto tsááíñe éévé úújetécooca wáalloó dííbyeke.

16 Aabe apáábyéré Píívyéébe íjcyá muhdú íjcyáítyuúbe. Áábé ámítsaráhcovu muurá tsá múha pííhívéítyuróne. Áhdure tsá múha dííbyeke ájtyúmítyuróne. Áábeke ihdyu metsu íhtsútuube íjcyáábeke medúúrúvahíjcyá múijyú níjkéváityúne. Ehdú teéne.

17 Ahdícyane ícyooca uke o nées téhdure éhnéva múnáake u úwááboki. Tsá dítye ítsíeméné múhajchótá íjcyáíñevújí icsyátsípáávéne mítýájkímýeítyuróne. Píívyéébe ímiáábé íjcyaaabe

íínetú meke píhtótsótúúbedívúré cátsípáávéiyóme.
 18 Dúwaabo diityéké iéhnevádú íjcyame tsaate
 píhtóméhjike ítsíméneri ípíáábóiyóneri íjtsámeiki.
 19 Ájyu muurá panévatúré tsaímíyé íjcyámé
 úmíwa ííné imíjyaú nééme újcúiyá mújyú
 idsíjivéjúcóóítyúne bóhi.

Timotéoke Páávoró téibúwajtsóne

20 Ahdícyane uke o néé Timotéoke Píívyéébéé
 uke níwáávéné wákimyéí ímíñeúvú u méénuki. Tsá
 múu íícúvetú átéréenéhjí íjienéré íjcyane míamúnaa
 iwáájácúneri táhjácatsíhíjcyáneri. 21 Muurá
 ténehjí iúráávyéne tsaate tsáhájuco Píívyéébeke
 cáhcújtsotúne. Aabe ihdyu óvíi uke píaabóhi. Áyu
 tehdújuco.

Píívyéébé ihju: jetsocríjyodítyú cáátúnuháámi
New Testament in Bora (PE:boa:Bora)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bora

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Boara [boa], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bora

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

6f878dbd-e896-5e27-b788-1442926dfc48